

L'ARBODISSEA I ELS VENTS DEL MÓN

Cantata en cinc actes
per a veus blanques i acompanyament instrumental

Text de
Carme Cloquells

&

Música de
Cristina Llabrés i Francesc Vicens

Arbodissea: Viatge èpic ple d'aventures i episodis intrèpids que té com a protagonistes els arbres.

ACTE PRIMER

LA MAR I LA TERRA

(la Mar es preocupa pel Planeta)

Narrador: Fa molt i molt temps, tant que encara no existia el temps, es va formar un planeta a l'univers que va cobrir-se d'aigua.

Cada gota que cau quan plou, cada gota d'aigua que regalima per la pell, cada gota d'aigua que bevem, té milions d'anys. Els científics diuen que la vida va néixer a les fumaroles, que són com unes veritables ciutats submarines. També saben que el planeta Terra va sofrir canvis continus, de ser una gran bola de foc, es va convertir en un planeta de gel, però sota les onades de la mar la vida va continuar existint en forma d'animals i plantes. La Mar coneix moltes llegendes i mites ancestrals, tot ho recorda, però també està preocupada pel seu estimat planeta.

Cançó de la Mar

Som líquida, som aigua salada,
saludo cara a cara el gran cel blau
conec les estrelles i la lluna.

Els vents que bufen i porten els meus sons
a costes i platges, a prats i penya segats
a prats muntanyes i turons.

*La verdor dels boscos,
la blancor del gel,
la grogor del desert i el vent
travessen en plena nit
quan el cel és profund.*

*A la llum del dia,
sota els núvols escampen
la meva veu als habitants
d'aquest planeta tot blau.*

Conec històries mil·lenàries
d'humans que per les meves aigües
amb vaixells han navegat,
camí d'un paradís somiat.

El planeta està en perill
gran preocupació tenim
prest haurem d'actuar,
la natura hem de preservar
l'hem de protegir i conservar.

*La verdor dels boscos,
la blancor del gel,
la grogor del desert i el vent
travessen en plena nit
quan el cel és profund.*

*A la llum del dia,
sota els núvols escampen
la meua veu als habitants
d'aquest planeta tot blau.*

ACTE SEGON

ELS 4 VENTS

(la Mar convoca els vents)

Narrador: Les seves aigües arriben cada cop més endins d'illes i illots, on abans hi havia platges d'extenses arenes que ara han quedat submergides. Acarona les costes on s'acumulen tones i tones de restes de fems, plàstics, o també edificis i construccions on abans les aus feien els seus nius. Grans blocs de gel dels pols es fonen, es trenquen i inicien el seu viatge pels oceans. La Mar cada vegada és un poc més calenta i afecta la diversitat d'éssers marins: hi ha espècies que augmenten la seva població i d'altres que van reduint-se. Els grans animals marins que viatgen per les seves aigües no troben companys, emeten els seus sons que el soroll de màquines i motors silencien i apaguen. D'altres temen trobar-se amb caçadors que utilitzen uns aparells terribles que els fan desaparèixer. Des de sempre, la Mar ha tingut una relació molt estreta amb els vents, els coneix molt bé, comparteixen tot el planeta. I de bon matí la Mar els convoca i els crida així:

Els 4 Vents

Veniu, veniu, vents,
aquest és el meu cant.
Apropau-vos per escoltar
el missatge que vos he de donar.

La veu de Tramuntana: Som el vent del nord, melancòlic vent, portador de l'aire fred
hibernal. La meua veu és freda i també molt greu.

(Tota la comunitat educativa saluda: *Hola, vent del nord, sigues benvingut! A tu et volem dir: gràcies per venir!*)

La veu de Migjorn: el vent del sud som jo, duc tempestes d'estiu i tardor. M'agraden els reptes, tenc una veu càlida. Decidit i apassionat, així som jo. Vent del sud!

(Tota la comunitat educativa saluda: *Hola, vent del sud, sigues benvingut! A tu et volem dir: gràcies per venir!*)

La veu de Ponent: Som el vent de l'oest i vos volia saludar. Duc suaus brises de primavera i em distrec fàcilment. M'agrada estar acompanyat. Tenc una veu suau i melosa.

(Tota la comunitat educativa saluda: *Hola, vent de l'oest, sigues benvingut! A tu et volem dir: gràcies per venir!*)

La veu de Llevant: Som el vent de l'est, portador de calor i de pluges. Som lleial i constant. La meua veu és brillant i aguda. L'ordre i les rutines em fan estar bé. M'agrada la comoditat i que em donin prou temps. Tranquil, vaig per tot arreu.

(Tota la comunitat educativa saluda: *Hola, vent de l'est, sigues benvingut! A tu et volem dir: gràcies per venir!*)

La Mar: Sigueu tots ben arribats! Us he fet venir perquè estic preocupada per l'efecte de l'activitat dels humans sobre la Terra. Des que van aparèixer, fa milers i milers d'anys, van dominar els elements i es van dispersar arreu del món fins arribar a ocupar un lloc predominant per sobre de la resta de les espècies d'animals i vegetals.

He arribat a una conclusió, que vull compartir amb vosaltres. Hi ha humans que volen posseir molt més del que necessiten, mai en tenen prou. Fan desaparèixer boscos, animals, buiden les entranyes de la terra, cremen el que surt de dins i, fins i tot, es barallen entre ells per acumular més possessions.

El vent Migjorn: Benvolguda Mar, ens has deixat ben espantats, si t'hem d'ajudar, volem saber el que ens vols demanar.

La Mar: Els humans no han estat responsables, no han cuidat bé el planeta. Per ajudar-los a prendre consciència, heu de trobar l'Arbre de la Saviesa. Sota una de les arrels de l'arbre, custodiat per un gegant, hi ha un pou que conté moltes paraules perdudes! Les paraules del món natural, paraules de les coses i les no-coses que formen part de la vida i que els ajudaran a omplir-se de saviesa per poder recuperar l'equilibri de la natura.

ACTE TERCER

EL VIATGE DELS VENTS

Narrador: I així és com els vents, després d'acomiar-se de la Mar, han iniciat el seu viatge de recerca. El vent de Tramuntana és el primer que ens ho explica:

(Recreant el so del vent)

Vent de Tramuntana: Veig una placa de gel que sura a la deriva, arrossegada pel corrent. Damunt, un os petitó dona voltes sobre el que queda de la seva nau improvisada. *(Després d'uns segons de pausa, mentre continua viatjant el vent. Se sent mentrestant el seu so produït pels infants.)* Mirau! Un grup d'oques salvatges!

Narrador: L'oca que va al capdavant sembla un poc desorientada. En veure el vent de Tramuntana, li diu sense deixar d'acaronar-lo amb les seves plomes blanques:

Oca: Enguany hem hagut d'iniciar el nostre viatge més prest del que ho feren els nostres pares. Les estacions s'estan avançant! A més, els canvis de temperatura estan afectant la posta dels nostres ous!

Vent de Tramuntana: Oh, quin greu que me sap tot això que em contes. La Mar ens ha encomanat als quatre vents una missió perquè, entre tots, puguem aprendre a respectar el nostre planeta. Potser em pots ajudar: no deus saber on trobar l'*Arbre de la Saviesa*?

Oca: Moltes històries conec de les terres altes. Crec que has d'arribar fins a un bosc d'oms i fer la pregunta al més gran de tots, el que sobresurt, cap al cel, per damunt de tots els altres.

Narrador: El vent de Tramuntana parteix ben concentrat en la seva tasca. Quan arriba al bosc d'oms, demana al més alt de tots:

Vent de Tramuntana: Ets tu l'*Arbre de la Saviesa*?

Narrador: El gran om li respon amb la seva veu ronca i llenyosa:

El gran Om
No som l'arbre que has vingut a cercar

*Estimat vent que recorres les branques,
estimat vent que acarones les fulles;
estimat vent, tu que gronxes els fruits...
no som l'arbre que has vingut a cercar.*

(Recrear el so del vent.)

Narrador: Mentrestant, un altre vent, el vent de Llevant, també viu una interessant aventura...

Vent de Llevant: Un tigre solitari m'ha explicat que no troba terres on poder amagar-se dels humans ni córrer tranquil per cercar el seu aliment. Què és aquest soroll? Per allà s'apropen les garses!

Narrador: El vent de Llevant envolta la bandada de garses que vola pel cel i els fa la seva gran pregunta. La garsa que tanca la formació del grup li respon:

Garsa: Si vols, pots seguir-nos fins a una illa on hi ha uns arbres que prest floriran i ho ompliran tot del mateix color que tenyeix el cel quan el sol es posa, tot de tons rosats. Un d'aquests arbres cirerers, que és el nom de l'arbre, fa centenars i centenars d'anys que habita el jardí d'un santuari i ben segur que podrà donar una resposta a la teva gran pregunta.

Narrador: El vent de Llevant es deixa endur per la flaire de les flors i envolta l'arbre.

Vent de Llevant: ets tu l'Arbre de la Saviesa?

Narrador: El mil·lenari cirerer tot florit li respon amb la seva veu modulant i pausada:

El mil·lenari cirer florit
No som l'arbre que has vingut a cercar

*Estimat vent que recorres les branques,
estimat vent que acarones les fulles;
estimat vent, tu que gronxes els fruits...
no som l'arbre que has vingut a cercar.*

Narrador: A l'altra punta del planeta, el tercer vent en contar la seva història és el vent de Migjorn.

(Recrear el so del vent.)

Vent de Migjorn: He passat per llargues extensions d'arena i res més que s'escampen i s'estenen fins més enllà d'on arriba la mirada. He travessat la muntanya que arriba més enllà dels núvols i poc queda de les neus que la cobrien.

Narrador: Un estol d'oronelles ha iniciat la seva migració més prest de l'habitual, com molts dels ocells que coneix el vent. El vent de Migjorn demana *(la seva pregunta ressona per l'espai mentre surt el sol d'un nou dia):*

Vent de Migjorn: Algú sap on puc trobar l'arbre de la Saviesa?

Narrador: Un grup d'ocells joves contesten animats, tots volent xerrar a la vegada. Li han dit, ben convençuts, que l'arbre que està buscant és el preferit per fer els nius de les seves cosines oronelles. En sentir aquestes paraules, el vent demana a les oronelles i aquestes el condueixen cap a una acàcia encerclada per altres exemplars de diferents amplades i alçades.

L'Acàcia
No som l'arbre que has vingut a cercar

Estimat vent que recorres les branques,
estimat vent que acarones les fulles;
estimat vent tu que gronxes els fruits...
no som l'arbre que has vingut a cercar.

Narrador: Finalment, ens queda el vent de Ponent que també narra la seva experiència.

(Recrear el so del vent.)

Vent de Ponent: La selva és exuberant, els animals de colors vistosos emeten sons que ressonen juntament amb la pluja que banya les fulles de plantes enormes.

Narrador: Quan passa pel gran riu, el vent sent les veus de dues àguiles peixateres que conversen preocupades per les màquines que arrabassen grans extensions de vegetació. El vent de ponent aprofita que han acabat la conversa i els demana:

Vent de Ponent: Hola, som el suau vent de Ponent, algú sap on puc trobar l'Arbre de la Saviesa?

(Les àguiles queden ben silencioses quan senten la pregunta del vent).

Narrador: Però de sobte, un dofí rosat que els ha estat escoltant, treu el musell per damunt de l'aigua i diu:

Dofí rosat: Potser no hi ha un sol Arbre de la Saviesa? Més aviat jo aniria a visitar el bosc de palmeres on viuen molts amics meus.

Narrador: I cap allà es dirigeix el vent de Ponent fent cercles i movent les fulles al seu pas, fins arribar a la vorera del riu, acarontant les grans fulles de color verd maragda. El vent demana:

Vent de Ponent: És qualcú de vosaltres l'Arbre de la Saviesa?

Les palmeres
No som l'arbre que has vingut a cercar

Estimat vent que recorres les branques,
estimat vent que acarones les fulles;
estimat vent, tu que gronxes els fruits...
no som l'arbre, no som l'arbre
que has vingut a cercar.

ACTE QUART
ELS VENTS ES RETROBEN AMB LA MAR
(De com acaba la recerca dels vents)

Narrador: La Mar i els vents es retroben a les costes d'unes precioses illes mediterrànies. Un a un, els vents li van explicant a la Mar els seus viatges als quatre punts cardinals del planeta, els animals que s'han trobat, les terres que han visitat, les sensacions que han tingut. Cada un d'ells escolta amb gran atenció el relat dels altres. Quan fan una pausa, la Mar demana intrigada i impacient:

La Mar: Compartiu uns relats emocionants, però heu trobat l'Arbre de la Saviesa?

Els vents, tots junts: Hem trobat arbres meravellosos, que formaven boscos, que donaven allotjament i aliment als animals.

Vent de Ponent: Però també hem descobert molts canvis incomprensibles a totes les terres que hem visitat.

Vent de Llevant: No he pogut trobar l'arbre que tant desitjaves. Però les paraules dels animals i les plantes que he conegut eren molt sàvies.

Vent de Migjorn: Podem continuar la recerca, encara queden molts més indrets per explorar!

Narrador: I de bon matí, quan torna a sortir el sol, la Mar nota la fresca presència del vent de Tramuntana.

Vent de Tramuntana: Venc en representació de tots els vents –diu solemnement–. Volem fer un últim intent, volem recórrer les illes i llençar la pregunta; confiem que, aquesta vegada, obtindrem una resposta satisfactòria.

Els vents: (*Ajunten les veus i les fan ressonar per les terres il·luminades per la claror del sol de les illes.*) On ets Arbre de la Saviesa? On ets?

Narrador: De nit, quan és ben fosc, un mussol que ha escoltat les veus, explica als vents que sap que hi ha una gran alzina que es troba a l'interior d'un barranc humit i ombrívol. Els vents parteixen tots junts i arriben a l'alzina fent remolins i endinsant-se en el fullam.

Tots els vents: Ets tu l'Arbre de la Saviesa?

Narrador: L'alzina cruix i es retorça dues i tres vegades abans de començar a créixer i créixer. Es va enfilant cap al cel, les seves branques es van allargant i apareixen nous brots. Les arrels s'endinsen cada cop més a l'interior de la terra fins a trobar el mateix cor del planeta. Les fulles comencen a il·luminar-se, una a una, i cada vegada brillen més, la seva llum és més intensa. De sobte, surt una veu del més profund de l'arbre, de

les mateixes arrels, endinsades dins l'ànima de la Terra. És la veu de l'alzina que parla, com un murmuri, i diu: "Entreu, vents del món, entreu dins el meu brancatge". Els vents es filtren i es mouen per tots els indrets del magnífic arbre, mentre encara creix més i més lluminós és.

Els vents: Mireu, és immens!

Narrador: Les fulles il·luminades comencen a emetre un cant cristal·lí que es mescla amb les veus dels vents.

L'arbre de la saviesa

Estimats vents que recordeu les branques,
som jo l'arbre que estaveu tots cercant.
Les espurnes de les meves fulles
per tot el món haureu d'escampar.

Despertaran en els humans molta saviesa,
i una llum d'esperança s'encendrà,
amb la natura tornaran a connectar
per la nostra espècie poder tots preservar.
(bis)

ACTE CINQUÈ **LA MISSIÓ DELS VENTS**

Narrador: Els vents planegen per damunt la superfície de la Mar i les espurnes, que eren verdes quan van néixer de l'arbre, s'han tornat daurades amb les veus dels vents i ara són platejades quan s'han ajuntat amb la veu de la Mar.

La Mar: Què és aquesta estela de llum que s'aproxima? Són els vents que impulsen espurnes de llum i juguen amb els colors, els barregen i brillen de manera diferent en cada nou moviment? D'on prové la llum meravellosa que us envolta?

Els vents: Ara podem complir la missió que ens has encomanat!

Els vents de Migjorn i de Ponent: Recorrerem totes les terres on viuen els humans, les ciutats i els pobles, grans i petits.

Els vents de Tramuntana i de Llevant: Escamparem per tot arreu les espurnes de la llum de la saviesa.

La Mar: Quan les persones passegin per camins i senders, s'asseguin vora la costa amb els seus infants, travessin boscos i muntanyes, els arribarà el cant de la natura i entendran el seu llenguatge, les seves paraules silencioses.

Comprendran que vivim en un planeta que continuarà existint, que continuarà donant voltes al sol encara que els humans no hi siguin. En èpoques molt antigues, van desaparèixer animals immensos, plantes formidables, i en van sorgir de nous. Aquest és el poder creatiu de la natura. Si els humans aprenen a respectar la natura i emprar només el que necessiten, si desitgen que la vida continuï tal com la coneixen ara, és a les seves mans fer-ho possible.

Narrador: El missatge de La Mar i dels vents ressona entre les fulles dels arbres, els camps de blat, el corrent dels rius, les ones de la mar, el vol de les libèl·lules. La Mar nota una presència i amb la seva veu aquàtica murmura:

A la platja veig un nen, veig una nena,
miren les gavines, corren amb els peus nus,
amb un pal fan dibuixos damunt l'arena.

Narrador: Un nen i una nena juguen i riuen, i quan les seves veus i rialles s'uneixen a les veus dels vents i de la Mar, les espurnes de llum platejada es tornen blanques.

La Mar està convençuda que els humans més petits i joves seran els primers que aprendran les paraules de la natura i s'ompliran de la llum de la saviesa. Ells també ajudaran els vents a complir la missió que la Mar els ha encomanat i donaran veu als animals i plantes que comparteixen el mateix planeta. Tots junts sembraran la llavor de l'esperança.

***Llavors d'esperança
(Himne a la Mare Terra)***

Som els quatre vents que bufen,
som les llavors que germinen,
som la mar de matinada,
som el cel de la nit estrellada.
Som els rius que flueixen,
som els infants que creixen.
En un mateix planeta tots vivim,
amb la respiració tots existim.
Som un tot amb la natura.
Hi ha tanta bellesa!
Som els rius que flueixen,
som els infants que creixen.
(bis)

Un futur volem tenir,
és la nostra elecció
l'esperança de compartir
tu també et pots unir
del món volem gaudir!

Som els quatre vents que bufen,
som les llavors que germinen,
som la mar de matinada,
som el cel de la nit estrellada.
Som els rius que flueixen,
som els infants que creixen.
En un mateix planeta tots vivim,
amb la respiració tots existim.

El nostre món volem gaudir
i per això ens hem d'unir.
És casa nostra, tu ja ho saps
i de cuidar-la no te'n pots escapar.
(bis)